ANTROJI DALIS

DRAUGAS

MOKSLAS, MENAS, LITERATŪRA

Saturday supplement

1993 m. gruodžio mėn. 24 d. / December 24, 1993 Nr. 248(45)

KERTINĖ PARAŠTĖ

Naujos Kalėdų giesmės besiilgint

Prisimenu Juliaus Kelero poetinį vaizdą: „...senelė Sibire prie ledo žvakės valgo baltą kalėdaitį".

Taip buvo tada — nepamirštamoj nelemty. Mes, išeiviai, tuomet prie šiltų gausių stalų irgi dalinomės trapiu kalėdaičiu, prisimindami juos ten vargstančius, linkėdami jiems geresnių dienų, o labiausiai to išsiilgto sugrįžimo į tėvynę.

Man vis dingojosi, kad štai pats metas kuriam nors lietuvių muzikui sukurti nepaprastai įspūdingą Kalėdų giesmę, kaip padėką už Lietuvos — vergtos, niokotos, tremtos — sugrįžimą į laisvę. O laisvė yra tartum žemė, kuri gali būti visiems palaimingai dosni, jeigu ją gerbsime, tausosime, sugebėsime naudotis jos gėrybėmis. Ne danguje, ne aukštybėse, bet čia, žemės paviršiuje, kasmet gimsta mūsų didžioji viltis. Ja tarpusavyje dalinamės.

Maždaug šia prasme įkvėptos ilgiuosi naujos Kalėdų giesmės. Pajėgiančios sielą paliesti melodijos ir žodžio tyru grožiu.

* * *

Prieš daugelį metų dalyvavau chore ir tenoro balsu per Bernelių mišias giedodavau Kalėdų giesmes. Vienos man labai patiko. Kitos tik šiaip sau. Mane vis neramino mintis, kodėl labiausiai mėgstamos, su dideliu įsijautimu atliekamos giesmės yra ne mūsų, o kitataučių kompozitorių kūrybos žvaigždės?

Išvardinsiu bent kelias, neabejotinai pažįstamas kiekvienam krikščioniškų akiračių žmogui. Būtent: Franz Gruber (Joseph Mohr lyrika) „Stille Nacht" (Tyli naktis); J. Reading „Adeste Fideles" (Ateikite, tikintys); Adolphe Charles Adam „Cantique de Noël" (O Holy Night); George F. Handel „Joy to the World" (Džiaukis, pasauli); prancūzų kalėdinis himnas „Mes girdėjom angelus... gloria, gloria, in excelsis Deo". Pridėkime W. A. Mozart'o nuostabią „Aleliuja", kurioje koloratūrinį sopraną palydi choras.

Giedame ir savas tradicines Kalėdų giesmes. Kai kurios yra atėjusios iš Lietuvos pietinių kaimynų religinio meloso ir ilgainiui mūsų tarpe prigijusios kaip savos. Kitos yra mūsų kūrybingo kompozitoriaus Juozo Naujalio opusai. Cituoju tų giesmių pradžias iš atminties ir nesu visiškai tikras, kuri yra Naujalio ir kuri ne jo. Štai: „Piemenėliams vargdienėliams tarė Dievo siuntinys"; „Tyliąją naktį balsas sugaudė: piemenys kelkit, Dievas užgimė"; „Gul šiandieną jau ant šieno Atpirkėjas žmonijos"; „Linksmą giesmę mes užtrauksim, į padanges garsiai šauksim" (pastaroji turi kariūniškai ritmingą, linksmą priedainį: „muškim būgnais, trimituokim, Jėzui garbę atiduokim, šiandien mums užgimusiam".

* * *

Dažnas girdėjome istoriją, kaip rūpestingas vargonininkas Franz Gruber, būtinybės verčiamas, tiesiog ekspromtu sukūrė tą dieviškai žavią melodiją, o jo bičiulis Franz Mohr — ramybės ir taikos kupinus posmus „Stille Nacht, heilige Nacht".

Dira necessitas — eiliavo Horacijus. Vaisingoji būtinybė! Kai reikia padaryti, padarome. Todėl ir klausiu: ar toks būtinumas kartais nežybteli mūsų vargininkų bei chorvedžių mintyse, kai jie pradeda raustis gaidose, ieškodami lietuvių kompozitorių sukurtų kalėdinių giesmių — tokių, kurias choristai giedotų nelyginant angelai skliautuose, o žmonės klausytųsi atvėrę širdis.

Reikia, būtinai reikia... smingančių giesmių. Gal bent vienos ypatingos, dvasinio gėrio galią žmogui teikiančios melodijos. Tad ar nepraverstų kasmet skelbti konkursą Kalėdų giesmei parašyti? Ir išeivijoje, ir Lietuvoje. Su patraukliom premijom. Tegul būna kelių rūšių temos: vienos šlovinančios Mariją ir Kūdikėlį Jėzų. Kitos išreiškiančios Kalėdų švenčių bei eglutės džiugesį. Kokia tai turininga tematika! Koks prakilnus reikalas mums! Dira necessitas.

Pradėjęs šį rašinį jauno poeto žodžiais, užsklendžiu irgi jauno Aido Marčėno tinkamu posmu:

giesmes giedokim švęsdami šią šventę
senuosiuos himnuos amžiams susiliekim
su protėviais kurie išėjo arti
žemės kur nepajėgiame apsėti

Pranas Visvydas

Mums gimė Išganytojas

ALDONA ZAILSKAITĖ

Piemenys garbina gimusį Kristų — dalis Viešpaties Gimimo altoriaus. „Viešpaties Gimimo" meistras, ca. 1500. Sardinija, Italija. Tempera ant medžio su paauksinimu.

Tikėjimo tiesa, kurią sunkiausia įtikėti, greičiausiai bus ne Švč. Trejybės paslaptis ar kad Jėzus Kristus tuo pačiu metu buvo ir tikras žmogus, ir tikras Dievas, net ir ne Marijos nekaltojo prasidėjimo dogma, o tai, kad iš tikrųjų esame atpirkti Kristaus kryžiaus auka ir kad nei mirtis, nei nuodėmė nebegali mūsų nugalėti. Jei tikrai tuo tikėtume, turėtume visai kitaip gyventi — džiaugsmingai, pasitikėdami, kad visuomet būsime aprūpinti — tad laisvai dalintumės visu, ką turime. Turėtume gyventi be baimės ir be rūpesčių, nuolat garbindami Dievą, klausydamiesi jo maldoje ir gyvenimo aplinkybėse, nuolat pasiruošę vykdyti jo kvietimus tuo džiaugsmu ir meile dalintis su kitais, kad ir jie pamatytų ir pajustų, jog Dievas iš tikrųjų yra ir veikia žemėje žmonėse.

Gyvenimo patirtis ir mus supanti aplinka tačiau perša visai priešingą „realybę": jei pats neapsirūpinsi — pražūsi, jei tik neapsižiūrėsi, tave apgaus; jei neturėsi ginklo, tave nušaus; vienintelis būdas pakelti gyvenimo rūpesčius ir ligas — tai su vaistų ir svaigalų pagalba; jei nenaudosi reklamuojamų dabinimosi priemonių, aprangos, niekas su tavim nesiskaitys ir panašiai.

Jei pasaulis iš tikrųjų toks būtų ir visos tos prekės iš tikrųjų veiktų taip, kaip reklamuojama, nereiktų mums jokio išgelbėjimo, nereiktų išganytojo, galėtume eglutes puošti, lemputes žibinti ir dovanėles dovanoti saulės sugrįžimo šventės proga, kaip darė senovės pagonys, išreikšdami saulės šilimos svarbą žmogui ir maldaudami iš jos gamtos vaisingumo.

Bet atlikęs gamtos pagarbinimo ir žmogiško pasidžiaugimo apeigas, žmogus vis vien jaučia, jog visa gamta, jos gyvūnija ir jis pats — net ir planetos, ir saulė — visa priklauso nuo ko nors aukštesnio, nuo to, kuris visa tai sukūrė, ir garbinti reikia ne kūrinius, o jų Kūrėją. O jų Kūrėjas, tikrasis Dievas, kuris nėra žmonių sukurtas stabas — kaip žinome iš mums perduoto tikėjimo kraičio — kaip tik yra gyvasis Dievas, su žmonėmis santykiaujantis, jais besirūpinantis, juos mylintis ir juos išgelbstintis.

Bet tai ir sudaro daugumai mūsų problemą — kaip lengva būtų tikėti, kad esame išganyti, jei po krikšto tik staiga automatiškai taptume tobuli, niekuomet, net ir per klaidą, nebeužgautume žmonių, jokie blogi ar tušti dalykai mūsų nebeviliotų. Ištikimybė ir Dievui, ir žmogui būtų savaimingas dalykas, niekas mūsų nebeerzintų.

Bet tikrasis Dievas žmogų gelbsti, ne žmogui pasyviai laukiant išgelbėjimo ar vaisto veikimo (kaip buvo tikimasi iš senovės stabų ir tebėra tikimasi iš šiandien reklamuojamų prekių), o kviesdamas žmones aktyviai su juo bendradarbiauti panašėjimo į Dievą darbe, pagal jo nurodymus veikiant, puoselėjant savyje ir kituose tai, ką Dievas mums parodo esant gera ir gražu, keičiant ir nusigręžiant nuo to, kas bloga, nors ir įprasta ir gerai pažįstama. Tikrasis Dievas nėra pasyvus liaupsinimo priėmėjas, paliekantis žmogų pražūčiai, jei žmogui nepasiseka įspėti, kaip Dievui įtikti.

Per Kalėdas švenčiame didžiausiąją šventę, kurioje džiaugiamės Dievo stebuklingu, nuostabiu bendravimu su žmonėmis — ne vien lyg telefonu iš tolo susišnekant, bet net tampant žmogumi, taip, kaip kiekvienas atėjome į žemę — gimdami iš motinos — ir tai, paprastoje, kaip daugumos žmonijos, šeimoje.

Pradedant jau Kūčių vakaro Mišių skaitiniais, pranašo Izaijo žodžiuose (Iz 62:1) Dievas jaudinasi, kad jo pasirinktoje tautoje nebūtų neteisingumo ir vargo, nes tai darytų Dievui gėdą jo nepažįstančių tautų akyse: „Dėl Siono [kalnas Jeruzalėje, ant kurio stovi Dievo buveinė — šventykla — A.Z.] aš netylėsiu, dėl Jeruzalės aš nenurimsiu, kol jos teisumas kaip aušra nenušvis ir jos pergalė kaip degalas nesuliepsnos". Dievas nori, kad jo pasirinktoji tauta, kurią jis sau pasirinko kaip nuotaką, ji ir reprezentuotų prieš pagonių tautas kaip tokį gerą ir teisingą, koks jis yra garbinamas Siono šventovėje, kurią jis pasirinko kaip ženklą buvimo pas ją.

Žmonės, kurie, kaip izraelitai, be galo ilgai ko nors laukia, gali reaguoti vienu iš dviejų būdų, išgirdę, kad jų laukimas jau baigiasi. Jie atsisako patikėti, nes jie jau nebetekę vilties, arba jie jau suvokia, kad dalykai pasikeitę, bet elgiasi lyg nebūtų įvykę, nes nenori radikaliai pakeisti savo gyvenimą. Jiems pats laukimas yra tapęs viso jų gyvenimo centru ir tikslu. Ir tai nestebėtina. Daugumai žmonių sunku prisitaikyti prie radikaliai pasikeitusių gyvenimo aplinkybių, kai staiga visos jų viltys iš karto išsipildo.

Pirmame skaitinyje (Iz 62:1-5) džiaugsmas trykšta maždaug, kaip, sakykime, „Pelenės" pasakos pabaigoje: pranašas tautos susitikimą su savo Dievu apsupa vestuvinės puotos džiaugsmu: „Kaip tuoktųsi vaikinas su mergele, taip tavasis Statytojas susituoks su tavim. Kaip džiaugiasi nuotaka jaunikis, taip tavimi džiaugsis tavasis Dievas". „Tavęs daugiau nevadins 'Paliktąja' ... tu būsi vadinama 'Mano žavesys joje' ..., nes Viešpats tavimi žavisi, už jo yra ištekėjusi tavoji šalis". Čia sąlygos pasikeičia dar radikaliau, negu laimėjus milijoną dolerių, nes pasikeičia ne tik materialinės aplinkybės, bet ir visos giliausiai asmeniškos-emocinės. Asmuo, kuris jautėsi apleistas ir nemylimas, staiga tampa be galo mylimas, branginamas. Tai ne tik „milijonas dolerių", bet ir „pirmoji meilė" — abu kartu.

Bet po šios džiugios ir viltingos pranašystės dar turėjo praeiti keli šimtmečiai. Nors jau brėško aušra belaukiant Dovydui duoto pažado išsipildymo, šios pranašystės metu Izraelio tautą dar gaubė tankūs debesys, užstodami tekančios saulės šilumą.

Kūčių vakaro Evangelijoje šis žmonėms taip prailgęs laukimas yra akivaizdžiai atkuriamas Mato Evangelijos pradžioje (Mt 1:1-17), kur suminima „Jėzaus Kristaus, Dovydo Sūnaus, Abraomo sūnaus kilmės knyga". Kaip pro tūkstančių metų ūkanas skaitome mums svetimus, liežuvį laužančius vardus: „Jechonijui gimė Salatielis, Salatieliui gimė Zorobabelis, Zorobabeliui gimė Abijudas...". Ir taip toliau, kol gale susumuojama: „Taigi nuo Abraomo iki Dovydo iš viso keturiolika kartų, nuo Dovydo iki ištrėmimo į Babiloniją keturiolika kartų ir nuo ištrėmimo į Babiloniją iki Kristaus keturiolika kartų". Ir laukimo metu ne tik buvo fiziškai sunaikinti „Dovydo namai", bet pati išrinktoji Dievo tauta turėjo tęsti laukimą svetimoje Babilonijos žemėje ir pagaliau į savo žemę sugrįžę po tremties dar turėjo laukti „keturiolika kartų". Dievas veikia visai ne taip, kaip žmogus norėtų ar įsivaizduotų.

Keturiolika kartų, kaip ir dažnai Šventajame Rašte minimi skaičiai, yra vartojami nusakyti ne fizinį, matematišką skaičių, o simbolinę, dvasinę būklę. Septyni yra pilnatvės — tobulumo skaičius (pvz., septynios dienos savaitėje), simbolizuojantis, kad kurio nors dalyko yra visai tiek, kiek jam priklauso (jei ko nors yra septyni, tam komplektui nieko netrūksta). Jei ko nors reiktų laukti septynias kartas, tai jau būtų laiko pilnatvė, bet, anot evangelisto Mato, vien nuo Abraomo iki Dovydo reikėjo laukti dukart septynias kartas, ir, anot jo, nuo to laiko, ka Dievas iškėlė Dovydą karaliumi iki Dovydo karalystės fizinio sunaikinimo (tremties į Babilonija) dar praėjo dukart septynios kartos, ir nuo to laiko iki Kristaus gimimo turėjo praeiti dar dukart septynios kartos. Tad norint liturgiškai atkurti žmonijos ilgą laukimą Kristaus gimimo, net ir šios ilgos ir nuobodžios genealogijos skaitymas būtų per trumpas, bet Matas šiuo atveju nekūrė liturgijos, o norėjo simboliškai atkurti Dievo išrinktosios tautos istoriją iki Kristaus gimimo.

Svarbu suprasti, kad tokios genealogijos teologiniuose raštuose nėra civilinės metrikos, kuriuose kiekvienas gimęs žmogus įregistruojamas. Jose minimi parinkti reikšmingiausi asmenys — valdovai, vadai ir (kaip niekur kitur Šv. Rašte, tik Mato Evangelijoje) keturios moterys (neskaitant Marijos) — garsių vadų motinos: Tamara, Rachaba, Rūta ir „Urijo žmona" (Batšeba).

Šimtmečių eigoje šių moterų reikšmė Mato saraše buvo įvairiai aiškinama, pastebint pirmiausia, kad visos keturios (išskyrus Mariją) nebuvo žydės, o kitų tautų moterys: dvi kananietės, moabietė ir hitietė. Šiandien tačiau daug Šv. Rašto mokslininkų reikšmingais laiko tuos jų bruožus, kuriuos jos turi kartu su Marija, Jėzaus motina — be abejo, pačia reikšmingiausia moterim šiame saraše. Tai būtent tai, kad: (1) Visų jų vedybiniame ryšyje su savo vyru buvo elementas, kuris kaip nors išėjo iš normalios jungties ribų, bet kaip tik per tą jungtį net ypatingai buvo pratęsiama Dievo palaima savo tautai. (2) Visos šios moterys iš savo pusės parodė stiprią iniciatyvą, užtikrinant išrinktosios Dievo tautos gerovę, ir tuo būdu tapo Dievo Apvaizdos ar Šventosios Dvasios įrankiu. Visos šios moterys (išskyrus Mariją) net ir žydų Šventraščio komentaruose Naujojo Testamento laikais buvo iškeliamos pavyzdžiu, kaip Dievas pasinaudoja netikėtumais, kad peržengtų žmonių sudaromas kliūtis Dievo veikimui. Šitų kliūčių išvengti Dievas ir pasirinko ne kilmingą moterį, o kaimietę Mariją, kad Mesijas-Išganytojas užaugtų ne rūmuose uždarytas, o visiems prieinamas, pas visus (ir vargšus, ir turtuolius) ateinantis, visus kviečiantis į Dangaus karalystę.

Kristui gimus po neapsakomai ilgo laukimo, žmonės per tūkstančius metų laukimo buvo susikūrę tiek daug fantazijų apie būsimąjį Mesiją, kad daugelis nebesugebėjo atpažinti tikrojo. O kai kurie, gal ir supratę, kad štai Jėzus ir yra Mesijas, nenorėjo jo tokio, koks buvo. Kaip girdime antrame skaitinyje iš Apaštalų Darbų knygos (Apd 13:16-17, 22-25), Jonas Krikštytojas turėjo nuolat tvirtinti ir kartoti: „Aš nesu tas, kuo mane laikote. Štai po manęs ateina tasai, kuriam aš nevertas atrišti kurpių dirželio".

Viena prasme net ir Kalėdas švęsdami mes tebelaukiame Išganytojo. Mūsų Išganytojas jau atėjo, mūsų išganymas jau įvyko, bet jo pilnatvės — kada „bus išdildyta žemės neteisybė ir mums viešpataus pasaulio Išganytojas" — tebelaukiame. Nors Dangaus karalystės viešpatavimas žemėje jau prasidėjo, įvairiose šalyse vykstantys karai, žmonių tyčinis marinimas badu, ne vien Lietuvoje, bet ir pasaulyje plintantis organizuotas nusikalstamumas verčia abejoti, ar žmonija tikrai išgelbėta-išganyta, kaip Kalėdų giesmėse džiūgaujama.

Bet rūpinantis, kad Dievo karalystė būtų akivaizdesnė tiek mūsų tautoje, tiek ir mūsų kaimynystėse ir miestuose, kurie mus, tremtinius, priglaudė ir įpilietino, tenka pasimokyti iš mūsų tikėjimo pirmtakų tiek santykiuose su Dievu, tiek ir santykiuose su savo tauta ar su asmenimis, nuo kurių buvome atitrūkę.

Laukiant, svarbu neįsimylėti paties laukimo, neleisti ilgesio sukurtoms fantazijoms užtemdyti realybės, kuri dažniausiai neatitinka fantazijas. Yra pavojus atmesti išgelbėjimą-išganymą ir dėl to, kad pripažinimas, jog gyvenimo-bendravimo sąlygos pasikeitė, reikalautų keisti ir savo įprastą gyvenimo būdą, o mes jau „pavargę", norime, kad niekas nebesikeistų, nors ir gerąja linkme. Daug malonesnė gali būti ilgesio sukurta nostalgija nei santykiavimas su gyvuoju Dievu ar su gyvąja tauta, kurie abu iš mūsų labai daug reikalauja.

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numeryje:

Giedokime Viešpačiui naują giesmę • Mums gimė Išganytojas • Audros Kubiliūtės naujoji knyga „Mįslingos kaladėlės" • Danutės Mitkutės poezijos rinkinį pasitinkant • Šventinė dovana iš Lietuvos — „Mūsų metai ir šventės" • Balio Augino eilėraštis • Algimanto Kezio fotografijų paroda „Giesmių giesmė" • Čikagos teatruose • „Draugo" kultūrinio priedo 1993 metų turinys

Audros Kubiliūtės naujos knygos sutikimas

Naujoji Audros Kubiliūtės knyga *Mįslingos kaladėlės*, detetyvinė apysakaitė jaunimui, buvo sutikta lapkričio 21 dieną Pasaulio lietuvių centro, Lemont, Illinois, didžiojoje salėje po mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje.

JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė perskaitė sveikinimus raštu iš kolegių ir kolegų rašytojų bei žurnalistų: Danutės Bindokienės, Nijolės Jankutės-Užubalienės, Julijos Švabaitės-Gylienės ir kun. Juozo Vaišnio. Žodžiu sveikino Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisijos (knygos išleidimui skyrusios 1,000 dolerių) pirmininkė Marija Remienė ir Aušros vartų tunto skaučių vadovių vardu — Alė Namikienė, o Pedagoginio lituanistikos instituto vardu — Stasė Petersonienė.

Algirdas Titus Antanaitis gausiai atsilankiusią publiką

Audra Kubiliūtė Jono Kuprio nuotrauka

Supažindino su rašytoja.

Audra Kubiliūtė yra jauniausia išeiviškosios Lietuvių rašytojų draugijos šeimos narė. Ir tai ne vien amžiumi, bet ir kūrybine patirtimi, nors čia sutinkamoji yra jau antroji jos parašyta knyga.

Audra gimė Kanadoje ir buvo trečioji keturių vaikų šeimoje. (Abiejų jos tėvelių vardus rasite šioje knygoje, kurią jauna autorė jiems dedikavo.) Tėvams persikėlus į Čikagą ir apsigyvenus netoli lietuviško Marquette Park'o, Audra lankė lietuvišką parapinę pradžios mokyklą, Marijos aukštesniąją ir University of Illinois įsigijo inžinerijos bakalauro, o taip pat ir verslo administracijos magistro laipsnius, tuo pačiu metu lankydama Čikagos šeštadieninės mokyklas ir baigdama Pedagoginį lituanistikos institutą, parašiusi darbą apie „Keturias žymias moteris Lietuvos istorijoje". Ji dar lankė vasarinius lietuvių kalbos kursus užsieniečiams Vilniaus universitete, studijuodama lietuvių kalbą University of Illinois at Chicago kaip šalutinę savo specialybę.

Besimokydama Audra buvo aktyvi ne vien studentų (o vėliau ir profesinėse), bet ir lietuvių organizacjose; buvo veikli ateitininkė ir skautė, dirbo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungoje ir dalyvavo įvairiuose ansambliuose, gi su jais — dainų ir šokių šventėse, taip pat jaunimo kongresuose bei organizacijų suvažiavimuose. Nuo pat mažens daug rašė lietuviškoje spaudoje, o ir dabar bendradarbiauja lietuviškuose laikraščiuose. Dirbdama savo profesijoje Audra dažnai turi progų darbo reikalais lankytis įvairiose šio krašto vietovėse.

Pirmąją knygą *Nepaprasti įvykiai Aštuonioliktoje gatvėje* Audra Kubiliūtė išleido 1986 metais, šioje 117 puslapių detektyvinėje apysakaitėje įrodydama sugebėjimą jaunąjį skaitytoją prie knygos patraukti ir pririšti. Trumpučiuose skyreliuose čia filmiškai keičiasi situacijos, pinama intriguojanti istorija, gabiai paįvairinta gausiais lakoniškais dialogais, skaitytojams gerai pažįstamos aplinkos paveiksluose.

Kaip minėta, Audra sugeba regzti logišką ir pakankamai natūralią intrigą, keliose plotmėse dinamiškai vystyti veiksmą, visada palikdama jam vietos plėstis keliomis kryptimis. Visomis tomis dorybėmis pasižymi ir antroji Audros Kubiliūtės apysakaitė *Mįslingos kaladėlės*, kurią visai neseniai išleido JAV LB Švietimo taryba.

Ištrauka ir pasikalbėjimas

Iš naujosios knygos pora skyrelių kartu su A. T. Antanaičiu, išraiškiai vaidindamos apysakaitės veikėjas, paskaitė Lemont'o Maironio lituanistinės mokyklos mokinės: Monika Gylytė (Šarūnė), Daina Kazlauskaitė (Kristina) ir Audra Kazlauskaitė (Motina).

Po to vyko trumpas pasikalbėjimas su rašytoja.

A. T. Antanaitis: Gal kiek paryškinkim prieš valandėlę skaitytą Jūsų biografiją. Užintrigavo tasai jūsų rašinys Pedagoginiame lituanistikos institute. O kas gi buvo tos „Keturios žymios moterys Lietuvos istorijoje"? Ir kodėl būtent kaip tik jos?

Audra Kubiliūtė: Lietuvių tautos istorijoje buvo daug žymių ir svarbių moterų, bet reikėjo apsiriboti. Pasirinkau Mortą Mindaugienę, Oną Vytautienę, Boną Sforzą ir Emiliją Platerytę. Sforza, Žygimanto našlė, buvo gobši intrigantė, bet žymios asmenybės ne visada teigiamos...

A.T.A.: Universitete studijavote inžineriją ir verslo administraciją. Kodėl šias sritis pasirinkote? Ar literatūra netraukė?

A.K.: Inžinerius buvo mano tėvelis. Mėgau matematiką. O verslas su inžinerija gana darniai rišami. Literatūra, žinoma, traukė... Todėl ir dabar vis skaitau daug knygų...

A.T.A.: Besimokydama lietuviškose mokyklose: kokius lietuvius autorius skaitėte savo pramogai? Kokie labiausiai patiko ir kodėl? Ką iš lietuvių autorių mieliausiai skaitote šiandien?

A.K.: Skaičiau įvairias knygas, bet daugiausia gal Danutę Bindokienę ir Nijolę Jankutę-Užubalienę. Man didžiausią įspūdį padarė Nijolės Užubalienės *Nuo devynių iki pirmos* ir Danutės Bindokienės *Mieste nesaugu*...

— Labai daug skaitau ir dabar. Vėliausiai mano skaityta knyga yra Lietuvoje išleista partizanų vado Ramanausko-Vanago atsiminimai *Daugel krito sūnų*. Labai įspūdinga, labai įdomi knyga... Patinka Birutės Pūkelevičiūtės, Kazio Almeno romanai...

A.T.A.: Visi jaunesnieji išeivijos jaunimo rašytojai yra prozininkai-ės (kodėl nėra poetų?). Ir beveik visi jie rašė detektyviniais ar bent jiems artimais siužetais. Tik prisiminkim Nijolės Jankutės *Šamo ežero seklius*, Mirgos Girniuvienės *Senojo bokšto paslaptį* arba *Dingusio gintaro paslaptį*, arba Danutės Bindokienės fantastinį *Angelų sniegą*, gal bent iš dalies ir *Mieste nesaugu*... Pagaliau ir abi Jūsų knygos... Kodėl?

A.K.: Yra ir poetų. Yra Saulius Kubilius, yra Gintarė Remeikytė... Taigi ir poetų pasitaiko... Kodėl detektyviniai siužetai? Man rodos, dėl to, kad pirmiausia labai daug jaunimo angliškai skaito detektyvines knygas, taigi tai jiems pažįstamas žanras. Taip pat, jeigu skaitai detektyvinę apysaką ir ji gerai parašyta, norisi ją ir toliau skaityt, ir užbaigt. Manau, kad dėl to ir mes panašiai rašom...

A.T.A.: Abiejose savo knygose labai smulkiai aprašinėjate kasdieninius savo herojės Šarūnės (ar ir kitų veikėjų) darbelius: virtuvines rutinas, laisvalaikių pramogas ir panašiai. Ar tai nėra kiek užmaskuota didaktika? Juk tai ne vien autentiškumo siekimas?...

A.K.: Aš pati didaktinių knygų nemėgstu skaityti. Man svarbiausia buvo parodyti šeimos kasdieninius santykius... Taip pat, kad būtų suprantama, kad būtų lengviau skaityti...

A.T.A.: Panašus klausimas būtų ir dėl akivaizdaus lietuviškumo pabrėžimo. Ypač iškeliamos šiandien vykstančios aktualijos, pavyzdžiui, Lietuvos krepšinio komanda Bridgewiew kolegijoje. (Nors šiame epizode kaip tik nėra nieko būtino apysakos intrigai)...

A.K.: Visada buvo įdomu, kodėl mes savo gyvenimus skirstom į lietuviškus ir amerikietiškus... Norėjau parodyti, kad lietuviškas gyvenimas yra natūrali ir lygiai svarbi viso mūsų gyvenimo dalis...

A.T.A.: Beveik visi jaunieji išeivijos beletristai šiandien jau rašo vien bendrajai auditorijai. Jūsų antrosios knygos paskutinis sakinys tartum suponuoja dar vieną Šarūnės nuotykių knygą. Ar nerašote, ar neplanuojate ko nors suaugusiems skaitytojams?

A.K.: Iš tikrųjų tokiu pat sakiniu baigiasi ir mano pirmoji knyga. Su klaustuku... O dėl rašymo suaugusiems... Šį tą jau bandžiau... Esu išspausdinusi žurnalistinio pobūdžio dalykų, o ateityje — kas žino, kokie žodžiai pabirs iš mano „word processor"?...

Autorės žodis

Po šio pasikalbėjimo Audra Kubiliūtė tarė padėkos žodį. Ji kalbėjo:

Ačiū visiems už atsilankymą. Dėkoju Reginai Kučienei už tokias gražias knygos sutiktuves ir Algirdui Titui Antanaičiui už, tikiuos, įdomų pokalbį. Didelis ačiū Maironio mokyklos mokinėms Monikai Gylytei bei Daivai ir Audrai Kazlauskaitėms ir Mariui Polikaičiui už knygos ištraukos suvaidinimą.

Be JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos nebūtų šios knygos. Ačiū Reginai Kučienei, Tarybos pirmininkei, ir šioms Tarybos narėms: Alicijai Brazaitienei, Vidai Brazaitytei ir mano sesutei, Ramunei Kubiliūtei. Ypatingas ačiū Danutei Bindokienei ir kun. Vaišniui už pasiūlymus. Ačiū dailininkei Rasai Sutkutei už puikias iliustracijas. Ačiū Stasei Petersonienei, kurios pastangų dėka JAV LB Švietimo taryba išleido mano pirmąją knygą. Ačiū Lietuvių Fondui, knygos leidimą parėmusiam lėšomis.

Ačiū mano tetai Monikai Povilaitienei iš Toronto, Kanados, kuri netingėjo ir šį kartą atvykti ir pasidžiaugti mano antros knygos sutikimu. Svarbiausia, norėčiau padėkoti savo šeimai, motinai Karolinai Kubilienei, sesutei Ramunei, broliui Andriui, broliui Tomui, kuris šala Minnesotoje, ir a.a. tėveliui Petrui Kubiliui. Ne visiems tenka laimė turėti tokią artimą ir vienas kitą palaikančią šeimą.

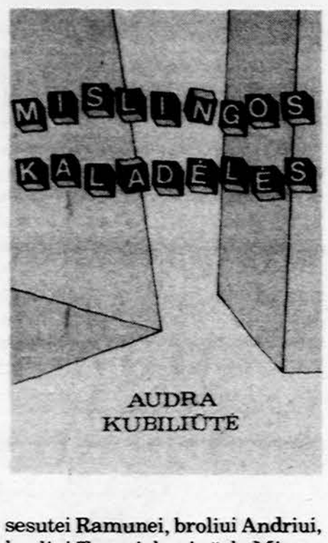

AUDRA KUBILIŪTĖ

Kas būtų galvojęs, kad tarp mano pirmos ir antros knygos sutikimų pasaulis apsivers aukštyn kojom? Per tą ne taip trumpą laikotarpį, komunizmas krito, Lietuva laisva, pasaulis dar daugiau sumažėjo telekomunikacijos ir CNN televizijos dėka, ir demokratas sėdi Amerikos Baltuosiuose rūmuose. Aš pati tuo tarpu daug pakeliavau, įskaitant dvi keliones į Lietuvą, ir pagaliau šiek tiek nusisėdau Evanston'e. Šiek tiek. Vis vien keliauju nemažai.

Ypatingas ir nepaprastas pasikeitimas yra Lietuvos nepriklausomybės atgavimas. Pirmoji dalis praėjo — Nepriklausomybės paskelbimas ir gynimas. Lietuvai bus ilgas ir painus kelias į pilną demokratiją. Dabartiniai finansiniai sunkumai, nusikaltėlių siautėjimas (ypač nužudant laikraščio redaktorių) ir fizinės bei moralinės infrastruktūros sužalojimas tebesunkins Lietuvos padėtį.

Lietuvos laisvės atgavimas reiškė, kad ryšiai tarp Lietuvos ir išeivijos lietuvių darosi glaudesni, kad apsilankymai ir apsikeitimai dažnėja. Yra labai svarbu, kad išeivijos ir Lietuvos jaunimas rastų būdų bendrauti, ar tai būtų per bendravimą su giminėm, ar su naujais draugais, asmeniškais apsilankymais ar stovyklose. Kalbu apie gimnazijas ir pradines mokyklas lankančius jaunuolius. Tokio amžiaus žmonės dar nėra visam laikui sužaloti, ar tai ateistinės komunistinės santvarkos, ar tuščio materializmo bedugnės. Manau, kad šie jaunuoliai daug gali vienas iš kito pasimokyti.

Tam bendravimui vystytis, reikia bendros kalbos. Būtų gerai, jei ta bendra kalba būtų lietuvių kalba. Čia gyvenantiems yra nelengva išmokti lietuvių kalbą. Jų pasaulis yra amerikietiškas, nuo kasdieninės mokyklos iki televizijos programų, nuo video žaidimų iki roko muzikos. Nijolė Jankutė savo knygoje *Nuo devynių iki pirmos* rašė, „...sunku pasidaryti lietuviu nuo devynių iki pirmos, tik šeštadieniais".

Šiandien visas gyvenimo tempas yra pagreitėjęs; kadangi visi pripranta prie greitų judesių ir vizualinės kaitos, pasidaro labai trumpa dėmesio trukmė. Mažiau ir mažiau kas skaito, bet kuria kalba. Anot anglų literato Samuel Johnson biografo James Boswell, yra labai svarbu išmokyti jaunuolius skaityti — ir tegul jie skaito, ką nori, tegul pamilsta skaityti. Vėliau jie išmoks išsirinkti, kas vertinga skaityti, kas ne. Todėl aš ir parašiau *Nepaprastus įvykius Aštuonioliktoje gatvėje* ir *Mįslingas kaladėles*. Noriu, kad jauniem žmonėm būtų įdomu ir smagu skaityti, kad tempas būtų greitas, kad jie nenuobodžiautų. Knygų skaitymas yra labai priimtinas laisvalaikio užsiėmimas. Viena gera priežastis, kodėl galima ir reikia vežtis knygas kartu, važiuojant atostogų — niekad neprireiks baterijų, kaip visiems video žaidimams.

Baigsiu vienu iš mano mėgstamiausių deimančiukų, kurį radau Romualdo Spalio knygoje *Auksinio saulėlydžio gundymai*: „... Mūsų jaunimo neapsaugosi nuo angliško šlamšto. Taigi geriau tegu skaito lietuvišką šlamštą, bent įsikals lietuviškų žodžių į galvą".

Ačiū visiems už apsilankymą.

Popietės programą užbaigė čia gastroliavęs kauniečių mergaičių choras „Pastoralė", puikiai sudainavęs ištrauką iš Mozart'o operos „Užburtoji fleita" ir plačiai žinomos estrados dainininkės ir muzikės Gintarės Jautakaitės dainą „Mediniai žirgeliai". Ypač publiką sužavėjo pastaroji, sudainuota pirštais ir gerkliniais garsais imituojant žirgelių kanopų kaukšėjimą:

Dunda maži žirgeliai
Medinėm pasagėlėm,
Per lauką, per pievą žalią,
Per drėgną kranto smėlį.
Medinius žirgus pasibalnoję
Lekia, lekia vaikai...

koresp.

Mums gimė Išganytojas

(Atkelta iš 1 psl.)

Lengviau tik uždegti smilkalų prieš savo susikurtą realybės statulėlę nei santykiauti su tikruoju Dievu, gyvąja tauta, sugrįžusiu, bet pasikeitusiu asmeniu.

Vertinant, kur Dievas veikia ir kaip gelbsti savo tautą, kaip Dievas veikia mūsų gyvenime, svarbu neatmesti tų, kurių tautybė, praeitis ar tikyba ne visai atitinka mūsų padorumo standartus. Dažnai tokie žmonės labiau nei mes stengiasi išpirkti savo praeitį ir jie pasirodo stiprūs Dievo malonių laidai visai visuomenei. Tas pat galioja ir mums patiems. Dažnai, prisiminę savo pačių gyvenimo istorijas, nebetikime, kad esame atpirkti, išganyti, nebetikime, kad galime praeitį palikti ir nuo šios dienos tarti „Tebūna man, kaip Tu, Dieve, pasakei".

Tuomet ir mes, kaip Abraomas, Dovydas, Juozapas ir Marija, įsijungsime į besikeičiantį Dievo tautos medį, per kurį plinta Dievo karalystė žemėje, einanti ne per galiūnus, bet per Šventosios Dievo Dvasios pradėtą Kūdikėlį, nešantį taikos ir gerovės palaimą visoms tautoms.

ŠALTINIAI

Stuhlmueller, Carroll. *Biblical Meditations for Advent and the Christmas Season.* Paulist Press, 1980.

Brown, Raymond C. *The Birth of the Messiah.* Image, 1979.

Meier, John P. *Matthew.* Glazier, 1986.

Vilniaus pedagoginiam universitete nuo rugsėjo 1 d. įsteigta religinių mokslų katedra, kurioje bus ruošiami pasauliečiai tikybos mokytojai Lietuvos vidurinėm mokyklom. Pirmutiniais mokslo metais buvo numatyta priimti 20 studentų.

Pagal 1990-91 metų apklausą, visoj Lietuvoj buvo tiktai apie 300 tikybos mokytojų. Katalikiškos mokyklos veikia Kaune, Marijampolėje, Panevėžy, Kretingoje. Tikimasi ir Vilniuje atidaryti katalikišką gimnaziją.

Kristaus Prisikėlimo bažnyčia Tilžėje bus pirmoji po karo atstatyta katalikų šventovė rusų okupuotam Karaliaučiaus krašte. Bažnyčios pamatų šventinime birželio 6 dalyvavo Rusijos kraštų europinės dalies bažnyčių administratorius arkivysk. Tadas Kondrusevičius, vienintėlis Karaliaučiaus srities lietuvis kunigas Anupras Gauronskas, Lietuvos vyriausybės atstovai ir būrelis vietinių lietuvių.

Karaliaučiaus krašte apie 56-60 tūkstančių katalikų iki šiol teturėjo tik vieną bažnyčią.

Telefonu iš Santa Monica sveikino Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė. Raštu iš Vilniaus sveikino Eugenijus Matuzevičius. Iš Los Angeles — prelatas Jonas Kučingis.

Visiems turiningai dėkojo Danutė Mickutė-Mitkienė. Dėkojo daugeliui savo bičiulių, ypač Valei (Valerijai) Baltušienei, knygos *Džiaugsmas nepražydęs* ne tiktai redaktorei, bet ir visą tekstą surinkusiai. Valę Danutė pavadino savo „antrąja dukra". Susirinkusieji poetei atsistoję sudainavo Ilgiausių metų. Iškilmes baigė Violeta Gedgaudienė. Ilgokai svečiuotasi, džiaugtasi.

Metraštininkas

• Ateinantį šeštadienį, 1994 m. sausio 1 d., švenčiant Naujųjų metų dieną, *Draugo* dienraštis neišeis, todėl nebus ir kultūrinio priedo. Pirmasis 1994 metų *Draugo* kultūrinio priedo numeris bus 1994 m. sausio 8 d.

Pagerbta poetė Dana Mitkienė

Los Angeles Dailiųjų menų klubas 1993 lapkričio 14 dieną Los Angeles Tautinių namų salėje pagerbė savo narę Daną Mitkienę jos pirmos poezijos knygos *Džiaugsmas nepražydęs* išleidimo proga. Knygą išspausdino „Ryto" spaustuvė Klaipėdoje 1993 metais. Viršelis ir iliustracijos — Pauliaus Jurkaus, knyga 180 puslapių. Pagerbimui vadovavo Juozas Pupius.

Danutė Domininka Mickutė-Mitkienė gimė Alytaus apskrityje, Lietuvoje, 1899 m. rugsėjo 7 d. Galimas dalykas, kad ji yra amžiumi vyriausia lietuvių rašytoja. Tai prisidėjo prie jos garbei ruošto pagerbimo aureolės.

Dailiųjų menų klubas retai daro viešus susirinkimus, šiuo atveju padaryta išimtis. Pilnutėlė salė atsilankiusių. Klubui šiuo metu pirmininkaujantis poetas Bernardas Brazdžionis pradėjo turininga įvadine kalba. Klubo narė rašytoja Alė Rūta lyriškai aptarė *Džiaugsmą nepražydusį*. Parinktus iš tos knygos eilėraščius paskaitė Sigutė Mikutaitytė. Pagal Danutės Mitkienės eilėraščius kompozitorė Giedra Gudauskienė parašė kūrinį „Dviejų širdžių daina", kompozitorius Bronius Budriūnas „Mano meilė". Pianinu akompanuojant Viktorui Raliui, jas padainavo solistė Janina Čekanauskienė.

Žodžiu sveikino ilgametė Danutės Mitkienės draugė Monika Lembertienė. Lietuvos Dukterų valdybos vardu sveikino savo narę Bronė Liaudanskienė ir Marija Kairienė. Los Angeles Dramos sambūrio vardu sveikino Ema Dovydaitienė; Danutė buvo sambūrio pirmosios valdybos pirmininkė. Juozo Daumanto Šaulių kuopos vardu sveikino Kazys Karuža; Danutė ilgametė šaulė.

Dana Mickutė-Mitkienė pasirašo savo poezijos knygą „Džiaugsmas nepražydęs" Tautinių namų salėje, Los Angeles, 1993 m. lapkričio 14 d.

Bernardas Brazdžionis kalba Danos Mickutės-Mitkienės pagerbtuvėse Tautiniuose namuose, Los Angeles. Mindaugo Gedgaudo nuotraukos

Mūsų metai ir šventės

JURGIS GIMBUTAS

Sulaukėme ypatingos šventinės dovanos iš Lietuvos. Tai knyga, esmingai papildanti Amerikoje išleistus ta tema kunigo Stasio Ylos ir Danutės Bindokienės veikalus: Angelė Vyšniauskaitė. *Mūsų metai ir šventės.* Kaunas: „Šviesa", 1993. 152 puslapiai, 23 fotografijos tekste ir 3 spalvotos viršeliuose. Knygos bibliografinėje kortelėje toks apibūdinimas: „Leidinyje aprašomos lietuvių kalendorinės (senosios, krikščioniškosios) bei tautinės šventės, jų apeigos, papročiai, kurių daugelis susiję su tam tikrais žemės ūkio darbais. Pateikiama daug autentiškų duomenų iš istorijos šaltinių, folkloristų veikalų, įdėta iliustracijų. Knyga labiausiai rekomenduojama jaunimui. Ji pravers ir vaikus ugdantiems tėvams bei visiems, kuriems rūpi geriau pažinti savo tautos dvasinę kultūrą".

Dr. Angelės Vyšniauskaitės veikalo turinys sudėtas kalendorine seka nuo sausio iki gruodžio mėnesių. Kiekviename mėnesyje aptariamos krikščioniškos ir Lietuvos valstybinės bei tautinės šventės: Vasario 16, Kovo 11, Motinos diena, Rugsėjo 8-oji: Padėkos, Policijos ir Kariuomenės šventės. Daugiausia datų duota (8 ir 9) vasario ir balandžio mėnesiuose (su Melų diena), mažiausia — sausį, spalį, gruodį (po 4). Knygos pradžioje autorė su didele erudicija panagrinėja kalendoriaus sampratą: senąjį Julijaus ir naująjį Grigaliaus, Žemaičių ir Suvalkijos. Vaizdinga R. Butvilienės diagrama iliustruoja trumpą saulėgrąžų, lygiadienių ir pastovių bei kilnojamųjų švenčių apžvalgą. Sklandesniam skaitymui knygoje nėra išnašų su nuorodomis į panaudotus šaltinius. Kai kas pagrindžiama pačiame tekste, duodant kitų tyrinėtojų pavardes. Literatūros sąraše yra išeivijos autorių: Jonas Balys, Danutė Brazytė-Bindokienė, Marija Gimbutienė, Algirdas Julius Greimas. Iš to sąrašo matyti, kad apie lietuvių šventes, jų papročius ir apeigas yra paskelbę knygų ar brošiūrų Lietuvos etnografai Pranė Dundulienė, S. Gutautas, J. Kudirka, Vacys Milius, Norbertas Vėlius. Kiti yra paskelbę straipsnių. Tad toji tematika visada buvo populiari. Autorė Angelė Vyšniauskaitė bus visus pralenkusi savo knygomis ir straipsniais. Jos raštų bibliografinė rodyklė 1949-1991 metams yra sudaryta M. Grigaitytės ir išleista Lietuvos Istorijos instituto Vilniuje (54 puslapiai, 410 pozicijų). Už disertaciją „Lietuvos lininkystė XVIII-XX a. pirmojoje pusėje: inventorius ir papročiai" Vytauto Didžiojo universitetas Kaune ir Lietuvos Istorijos institutas suteikė Angelei Vyšniauskaitei habilituotos daktarės laipsnį po viešo disertacijos apgynimo 1993 m. balandžio 16 d. Tos disertacijos tezės išspausdintos 22 puslapių brošiūroje, deja, tik 100 tiražu.

Grįžkime prie knygos apie šventes. Visų pirma išsiaiškinta, kuo skiriasi paprotys (tradicija) nuo apeigos (ritualo). O ceremonija — vėl kas kita, pavyzdžiui, juostelės perkirpimas atidarant parodą. Daugelyje lietuviškų šventinių papročių ir apeigų įžiūrima religijų sinkretizmo. Pagarba protėvių senovei yra susipynusi su krikščionybės elementais. Autorės nuomone, apeigų sakrališkumą suvokti, pažinti, pamilti ir „toliau puoselėti yra kiekvieno lietuvio šventa pareiga. Juolab tai svarbu dabar, kai didžiulio susitelkimo, nekaltų aukų kraujo ir pasiaukojimo kaina vėl išsikovojome Nepriklausomybę, kai galime — laisvai tvarkyti ne tik ūkinį, ekonominį tautos gyvenimą, bet ir susigrąžinti [...] mūsų protėvių puoselėtas dvasines savybes, [...] lietuvių tarpusavio santykių grožį, darbštumą, sąžiningumą, tiesos meilę".

Nebūdamas etnografinių papročių ir religinių švenčių specialistas, nė nebandau iš esmės vertinti dr. Vyšniauskaitės veikalo. Tenka pasitikėti autorės patirtimi ir užsitarnautu autoritetu. Šiek tiek stebina minėtų datų gausa, susietų su Bažnyčios šventųjų vardais. Jų čia pateikta net 35. Nepraleistas ypač Žemaitijoje populiarus šv. Rokas ir, žinoma, visuotinai garbinamas šv. Jurgis. Kažin, ar visada šventieji Andriejus, Kazimieras, Juozapas, Pranciškus, Stanislovas bus vadinami taip, o ne lietuviškai: Andrius, Kazys, Juozas, Pranas, Stasys? Apie tai šioje knygoje nekalbama. Jau beveik išvengta politizuoto ir įkyrėjusio „liaudies" žodžio. Vietoj to rašoma: tauta, žmonės, kaimo žmonės, lietuviai, bet dar pasimaišo ir liaudis. Vietoj valstiečių ar ne geriau tiktų ūkininkai? Autorė kartais panaudojo „žemdirbio žodį". Lauktume naujos šio veikalo laidos — didesnio formato, geresnio popieriaus, ryškesnių iliustracijų. Kada nors.

Ados Sutkuvienės piešinys

Balys Auginas

TAIKA

Taika yra Kalėdų žvaigždė,
Nužengus iš dangaus
Į žmogaus širdies
Dykumą —

Taika yra dangiška
Ramybė
Ir tikėjimas žmogumi,
Kuris tau tiesia
Santaikos ranką —
Kaip žvarbią žiemą
Alkanas vanagas
Neliečia lesančio žvirblio —

Taika lyg Motina
Ramybės saulėje svajoja:
— Iš vaiko delno valgo elnias,
Nuožmaus kaimyno šuo
Su meile laižo
Svetimojo ranką —

Ir mūsų sapnuose
Troškimuose, svajonėse —
Kaip žvaigždėta
Planetos pilnatis
Gyvena taika! —

Ar klajodamas klystkeliais,
Nesantaikų ražienomis,
Žmogus atras taikos žariją
Iš užgesusio Betliejaus
Piemenėlių laužo?

O ji rusena ir žėruoja
Gyvos būtybės širdyje,
Nes ją paliko žemėje
Užgimęs Kūdikis Taikos —

Apie fotografijų ciklą — „Giesmių giesmė"

ALGIMANTAS KEZYS

Gamtoje randamos spalvos, kvepėjimai, viliojimai, patrauklumo ypatumai — visa tai juk skirta niekam kitam, o meilės žavesiui sukelti. Gėlės, medžiai, pievos išsiskleidžia pavasarį gražiausiais žiedais, paukščiai pragysta negirdėtais balsais, gyvulėliai susižino paslaptingiausiais ženklais, žmogus pajunta mistiškiausią romantiką, kai jį aplanko meilės jausmai.

Šis grožio ir meilės pajutimas priklauso prie pačios būties prigimties. Ne veltui senųjų scholastikų buvo tvirtinama, kad būtis, grožis ir tiesa yra iš esmės viena. Poetų, mistikų ir kitų išminčių yra gana prikalbėta apie romantinę meilę. Gana apie ją yra ir aukščiausios žmogaus išminties ir net dieviškojo apreiškimo pagrindiniuose šaltiniuose — Šventuosiuose Raštuose.

Gražiausias (tik mūsų laikais kažkodėl labiausiai pamirštas) romantinės meilės aprašymas Šv. Rašte yra Senojo Testamento knygoje „Saliamono giesmių giesmė". Šioje poemoje aprašomas pokalbis tarp mylimojo ir mylimosios, kuriame jautriausiais žodžiais išreiškiama intymi vienas antro meilė:

O kunigaikščio dukterie,
Kaip dailios tavo kojos, avimos sandalais!
Tavieji klubai lyg vaza auksinė,
Auksakalio išlieta nuostabiai.
Tavoji pilvo įdubėlė kaip ištekinta taurė.

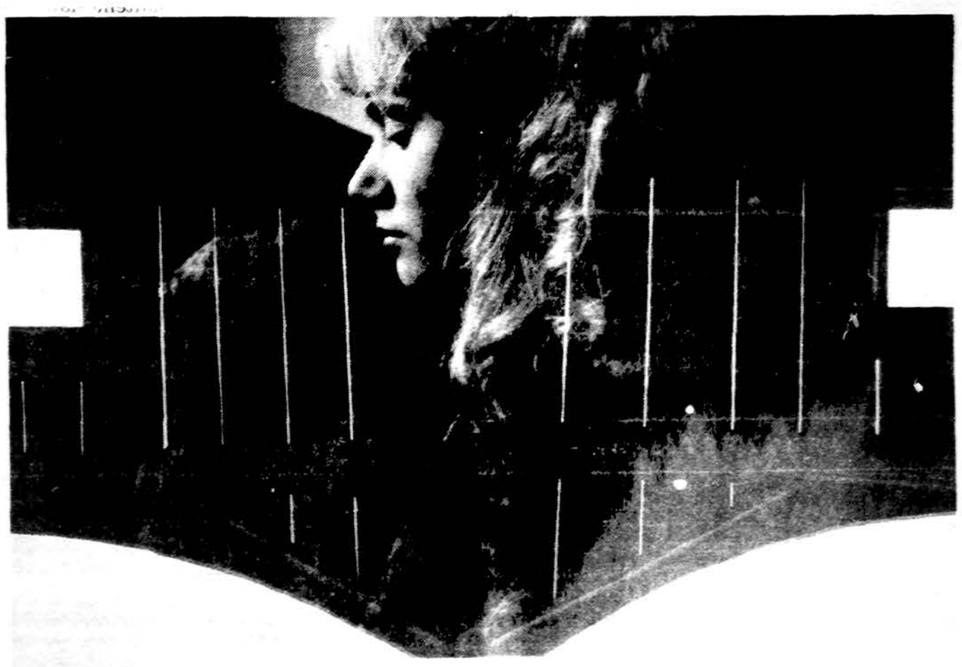

Algimantas Kezys. Iš fotografijų serijos „Giesmių giesmė" — Marija IV.

Kurioj svaigumo nepritrūksta niekad.
Liemuo tavasis — pėdas iš kviečių.
Jis rožėm apkaišytas.
O tavo krūtys —
Gazelių pora, dvyniai stirnaičiai.
Kaip dramblio kaulo bokštas kaklas tavasis.
Akis turi tu panašias
Į tvenkinius Hesbono
Prie Batrabbimo vartų.
Ir tavo nosis tartum bokštas
Kalne Libano stebintis Damaską.
Galva — viršukalnė Karmelio.
Lyg purpuro karališkojo klostės —
Taip surištos tau garbanos.
Kokia graži esi, kokia maloni
Tu, meile — palaimingas džiaugsme!
Mieloji, stuomeniu esi į palmę panaši.
O tavo krūtys lyg datulių kekės.
Tariau: įsliuogsiu aš į palmę
Datulių pasiskinti.
Jų kekės — tavo krūtys.
Datulių kvapsnis — alsavimas tavasis,
Puikiausias vynas — tavo lūpos.

(„Giesmių giesmė". Vytauto Nistelio vertimas. Vilnius: „Krantai", 1989 gruodis)

Ši fotografijų paroda nesiekia pažodiško „Giesmių giesmės" iliustravimo. Bet jos žodžiai, mintys bei jausmai slypi po šiais jaunų merginų portretais, papildytais alegoriniais motyvais ir (reikia tiketis) sukeliančiais intymumo nuotaiką, taip aiškiai ir nedviprasmiškai išreikštą Šv. Rašto „Giesmių giesmėje".

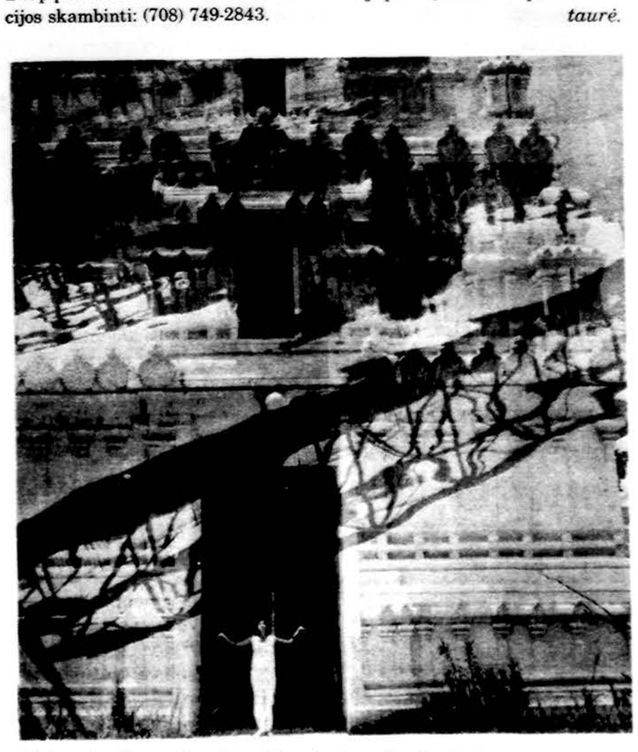

Algimantas Kezys. Iš serijos „Giesmių giesmė" — Svajonė.

Algimantas Kezys. Iš serijos „Giesmių giesmė" — Miglė I.

* Algimanto Kezio fotografijų paroda „Giesmių giesmė" katalogo įžanga. Paroda buvo atidaryta Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Čikagoje, šių metų gruodžio 3 dieną ir vyks iki gruodžio 31 dienos. Valandos — šeštadienį ir sekmadienį nuo 10 v.r. iki 2 v. p.p. arba susitarus. Dėl informacijos skambinti: (708) 749-2843.

Čikagos teatruose

Dickens'o „Kalėdinė giesmė" Goodman teatre

Anglų klasiko, tarptautinio garso rašytojo Charles Dickens (1812-1870) veikalas, paverstas kalėdine melodrama, „A Christmas Carol" yra tiek sudominęs žiūrovus, kad Čikagos Goodman teatre (200 South Columbus Drive) šiemet rodomas jau 16-ąji sezoną. Spektakliai vyks iki sausio 2 dienos imtinai. Spalvingi kostiumai, puikiai pasiruošę aktoriai, gausesni scenos efektai, muzikinė palyda, veikalo kūrėjų vaizduotė daro šį miuziklą labai patrauklų, ypač jaučiant gerą režisūrą.

J. Pr.

„Draugo" kultūrinio priedo 1993 metų turinys

LIETUVA

a. ll. Ir tikėkim... 6.12
a. ll. Kitą Nepriklausomybės dieną švenčiant 7.3
a. a. ll. Ateitis ir Lietuva 1.9
a. a. ll. Išlikome ir esame 3.6
a. a. ll. Rugpjūčio revoliucija ir Lietuva 4.24
a. a. ll. Atminimo paradoksas: ir neliestinas, ir būtinas 5.1
a. a. ll. Likimo įkaitai 12.4
„Akiračių" redakcinė kolegija. Dėl Kazio Sajos pasisakymo 9.25
(a. kt.) Kelias į laisvę. Vytauto Landsbergio dokumentinis rinkinys *Laisvės byla 1990-1991* 3.13
Apie dabartinę politinę diferenciaciją Lietuvoje 3.20
Atstatoma Jeruzalė Rytų Europoje 2.27
BAUŽYS, Juozas. Politika be širdies ir menas su širdimi. Trys dienos, skirtos Lietuvai ir sau12.11
IGNATAVIČIUS, Eugenijus. Ar mes beverti Tėvynės vardo? Rašytojo laiškas Lietuvos kaimo žmogui 1.9
JELIONIENĖ, Sofija. Ar teisingai suprantame pagalbą Lietuvai? 5.1
JUODELIS, Bronius. Rainių miškelio koplyčia 7.17
JUODVALKĖ, Eglė. Ekskursija į žmogaus sukurtą pragarą 9.25
JUŠKAITIS, Jonas. Prašyčiau neklaidinti išeivijos 3.20
Kaip ir iš kur „einama į žvaigždes"... Kalbamės su Vilniaus universiteto rektoriumi Rolandu Pavilioniu 3.20
KAGANAS, Berelis. Sąskaita turi debetą ir kreditą 2.27
KELERAS, Julius. Laiškai iš Vilniaus (2) 1.9, (3) 2.27, (4) 3.13, (5) 4.3, (6) 4.17, (7) 6.19, (8) 9.11, (9) 10.2, (10) 12.11, (11) 12.18
KRIAUČIŪNAS, Romualdas. „Kurti Lietuvą 21-ajam amžiui..." Pasikalbėjimas su profesorium dr. Justinu Pikūnu 10.2
kž Kai atsimušama į „darbo etiką" 12.11
kž Paryžius ir Vilnius — kultūrinės politikos beieškant 6.26
kž Anglų istorikas peržvelgia Baltijos valstybių atgimimą 7.31
LANDSBERGIS, Algirdas. Lietuviški žydai ir „šabes gojim" [illegible]
LANDSBERGIS, Algirdas. Rašytojai, demokratija, artilerija, Kainas ir Abelis 4.3
LANDSBERGIS, Vytautas V. Mielas, tolimas „Drauge" 5.1
LIULEVIČIUS, Vėjas. Vasario Šešioliktoji — drąsos džiaugsmas 2.13
LIULEVIČIUS, Vėjas. Mes esame pakeisti ir mes esame pakeliui 4.9
MIKELINSKAS, Jonas. Kokie pavojai mus tyko 12.18
NAKAS, Viktoras. Nepriklausomybės idealas ir realybė 2.20
PABEDINSKAS, Jonas. Spėliojimai dėl Lietuvos rinkimų rezultatų priežasčių 1.16
PABEDINSKAS, Jonas. Statistika Lietuvoje 2.20
PABEDINSKAS, Jonas. Opozicija be skirtingos ekonominės pozicijos 3.20
PABEDINSKAS, Jonas. Doras nusiteikimas istorinių įvykių atžvilgiu 5.22
PABEDINSKAS, Jonas. Lietuvių Bendruomenės paslaugos mūsų ekonomijai 6.5
PABEDINSKAS, Jonas. Lyriškoji demagogija 9.11
PABEDINSKAS, Jonas. Gražioji medalio pusė 10.9
PABEDINSKAS, Jonas. Gilios poliarizacijos pavojus 11.6
PABEDINSKAS, Jonas. Krašto ūkio tvarkymas 12.18
PABEDINSKAS, Jonas. Kelios eksportavimo problemos 11.20
PETRUTIS, Petras. Lietuvos ekonomija — didysis mūsų visų rūpestis. Pokalbis su Lietuvos ambasadorium JAV Stasiu Lozoraičiu 1.23
REMEIKIS, Tomas. Apie tautos kamieno ir jo atšakų santykius. Programiniai metmenys 7.24
SABALIŪNAS, Leonas. Naujoji Lietuvos Konstitucija. Pastabos ir kritinė apžvalga 2.13
SAJA, Kazys. Atviros spaudos dėlei 9.11
SAULAITIS, Antanas, SJ. Lietuvos katalikų bažnyčia 1988-1993 metais. Veidu į visuomenės ir sąžinės ateitį 4.9
SIDRYS, Rimvydas. Atviras laiškas sąjungos prezidentui ir visiems Lietuvos gydytojams 3.27
ŠMULKŠTYS, Julius. LDDP: faktai, mitai, perspektyvos 5.22
ŠMULKŠTYS, Julius. Išeivijos dialogas su Lietuva 7.31
TRIMAKAS, Kęstutis A. Statant tiltą tarp kultūrininkų ir Bažnyčios. Jono Pauliaus II kalba Lietuvos mokslo ir kultūros darbuotojams 9.25
VALIUŠAITIS, Vidmantas. „Konkurentai susirūpinę" Tėvynės sąjungos pirmininkas Vytautas Landsbergis atsako į „Laisvosios Europos" korespondento klausimus 6.19
V. Bgd. Nenugalėtoji Lietuva 7.24
VISVYDAS, Pranas. Naujos Kalėdų giesmės besiilgint 12.24

BENDROS TEMOS

jp Demokratijos siplnybės ir nauda 6.19
jp „Naujoji briauna" Amerikoje — kultūrinė revoliucija? 10.2
kž Tarptautinis filmo festivalis New York'e 1.30
kž Kalbų ir kultūrų likimas besivienijančioje Europoje 3.27
kž Totalitarizmo bendradarbių dilemos — Christa Wolf 7.10
LANDSBERGIS, Algirdas. Anglų romanistas bando užčiuopti pokomunistinę Rytų Europą 1.23
MELNIKAS, Petras. Žydų kultūra Amerikoje 4.9
PABEDINSKAS, Jonas. Idealizmo vaisiai 2.13
TORNAU L. Atviras laiškas muzikui-medžiotojui 12.18
VILIUNAS, Giedrius. Ameriką atrandant 2.13
VISVYDAS, Pranas. Nuo šakutės iki lyrikos 6.19
VISVYDAS, Pranas. Protingas rašymas 9.18

RELIGIJA IR FILOSOFIJA

Dievo šviesoje žmogus turi galios stebuklui... Kalbamės su „Logos" žurnalo redaktore dr. Dalia Marija Stančiene 5.29
DUMPYS, Hansas. Tiesa jus išlaisvins. Reformacijos šventės proga 10.30
jp Religijos vaidmuo pomodernioje kultūroje 5.29
SAULAITIS, Antanas. Patogi erdvė 5.29
TRUMPA, Ugnius. Šv. Augustino „Išpažintys" ir subjektyviojo laiko filosofija 1.9
ZAILSKAITĖ, Aldona. Mums gimė Išganytojas 12.24

ISTORIJA

ADOMĖNAS, Antanas. Dėl „klaidų sakralizavimo" 7.17
DAMUŠIS, Adolfas. Sukilimas laisvei — ne kerštui 7.24
KITKAUSKAS, Napalys. Prikelkime karališkuosius Medininkus 7.10
LANDSBERGIS, Algirdas. Tomas Venclova — sovietizuojantis slavinas ar sokratizuojantis širšinas? 10.30
LIULEVIČIUS, Vėjas. „Istorija turi lenktis dabarčiai..." Pasikalbėjimas su Egidijum Aleksandravičium 10.9
LUKŠAITĖ, Ingė. Protestantizmas Lietuvoje: istorija ir dabartis 10.30
MEŠKAUSKAS, Vytautas. 1941 metų sukilimas: Tomo Venclovos klystkeliai 7.17
MIKELINSKAS, Jonas. Abstrakčios tiesos kanonizavimas arba Teisybės sakymo anatomija 7.17
RAMONIS, Valentinas. Stepono Dariaus sesers laiškas iš Lietuvos 1933 metais 7.17
SIMMONS, Al A. Skaitytojo požiūris į sakralizuotų klaidų kanonizavimą 7.24
SKUODIENĖ, Irena. Dėl „klaidų" sakralizavimo 7.3
VENCLOVA, Tomas. Klaidų sakralizavimas 6.12

LITERATŪRA

ANTANAITIS, Algirdas Titus. Poeto Kazio Bradūno pagerbimas su „Duona ir druska" 2.6
CIPLIJAUSKAITĖ, Birutė. Mitų, klasikų, pasakų panaudojimas šiuolaikinėje moterų literatūroje 5.8
GAILIŪNIENĖ, Angelė. Kūryba ir skaitytojai 10.2
GOŠTAUTAS, Stasys. Vertimas, kūryba ir kritika 6.19
JONYNAS, Vytautas A. Keistuoliai puošia gyvenimą... 6.5
jž Postmodernine ir pototalitarinė era naujajame anglų romane 4.17
jž Venclova apie Cvetajevą — ir save 10.9
koresp. Audros Kubiliūtės knygos (Mįslingos kaladėlės) sutikimas 12.24
kž Kaip sužlugo Rytų Vokietijos literatūra 4.3
MASILIONIS, Juozas. Vincas Mykolaitis mano ir kitų atsiminimuose 6.26
MELNIKAS, Petras. Tiesos alkis ir būsena virš ideologijų. Broniaus Radzevičiaus apysakos „Pumpuras" fragmentai 1.30
ŠILBAJORIS, Rimvydas. Lietuvių egzodo literatūra visos lietuvių literatūros raidoj 11.13
ŠULAITIS, Edvardas. Dvidešimt devintasis Poezijos pavasaris Lietuvoje 7.3
TEREŠKINAS, Artūras. Vaizduotė Antano Škėmos romane „Balta drobulė" (Penkių minučių etiudas) 11.6
VISVYDAS, Pranas. Yra dalykų, svarbesnių už viltį 1.23
VISVYDAS, Pranas. Ne visada taip yra, kaip sakoma 10.23
Žvilgsnis į lituanistiką ir jos ateitį. Pokalbis su Vilniaus universiteto dėstytoju Giedrium Viliūnu 9.11

ĮVAIRŪS MOKSLAI

JAUTOKAS, Viktoras. Ar mikrobangos kenkia žmogui? 3.27

MUZIKA, KONCERTAI

BARLAUKIS, P.R. Kompozitoriaus Antano Rekašiaus kūryba amerikiečių kritikų akimis 3.13
BARNIŠKIS, Algimantas. Stasys Povilaitis dainuoja Čikagoje 10.30
BIELSKUS, Mindaugas. Sigutės Stonytės ir Arvydo Markausko koncertas Čikagoje 1.23
BIELSKUS, Mindaugas. Lietuvių operos „Norma" Čikagoje 5.1
BIELSKUS, Mindaugas. Giedrės Kaukaitės koncertas Čikagoje 4.3
JANKUS, Jurgis. Po „Armonikos" ir „Pastoralės" 11.27
JAUTOKAITĖ, Saulė. „Pastoralė" atvyksta pas mus10.16
JAUTOKAITĖ, Saulė. Trys dienos su „Pastorale" 12.11
KASNIŪNAS, Vytautas. „Dainavos" ansamblio koncertas Čikagoje 11.27
kž Keliai į „modernumą" — nauji poslinkiai Rytų Europos muzikoje 11.27
LAPKUS, Danas. Sonata ir Rokas Zubovai skambins 3.13
MICKEVIČIUS, Adomas. Lietuvių kompozitorių muzikos kompaktinės plokštelės 6.19
NAINYS, Bronius. Visada jauna... nors amžius ir brandus. „Grandinėlei" keturiasdešimt metų 4.24
RKV Džiaugiamės, išgirdę nepamirštamą koncertą. Sigutės Stonytės ir Arvydo Markausko koncertas Los Angeles 2.13
SABALIŪNAS, Leonas. Daugiau lietuviškų kompaktinių plokštelių 6.26
VI.R. Nuo neoficialaus vargonininko iki operos chormeisterio. Pokalbis su muziku Ričardu Soku 4.3
VI.R. Jo 26-asis sezonas Lietuvių operoje. Pokalbis su solistu Jonu Vazneliu 4.9
ZUBOVAS, Rokas. Lietuvos Valstybinės premijos laureatų šventė Čikagoje. Savo eiles skaito poetas Kazys Bradūnas ir fortepijonu skambina Petras Geniušas 5.22

MENAS, KINEMATOGRAFIJA

(a. ll.) Trys dailininkai, Perlojos respublika ir pragaras 9.18
ANTANAITIS, A.T. Neįprastinė meno paroda Lemont'e. Pasikalbėjimas su dr. Aldona Baltch-Gravrogkiene 6.5
GIMBUTAS, Jurgis Apie Viktoro Vizgirdos laidotuvės ir kūrybos parodą Lietuvoje 12.18
Henriko Nagio įvadas Freiburg'o meno mokyklos parodos katalogui 11.20
JANKUS, Jurgis. Formai 60 10.23
KEZYS, Algimantas. Amerikos lietuviai fotografuojasi 3.6
KEZYS, Algimantas. „Dailė '93" 1.23
KEZYS, Algimantas. Paroda apie mirtį 2.6
KEZYS, Algimantas. Nepriklausomybės jubiliejaus dailės parodos Čikagoje 2.20
KEZYS, Algimantas. Keturių panevėžiečių paroda Čikagoje 5.22
KEZYS, Algimantas. Nijolės Banienės gėlės 6.12
KEZYS, Algimantas. 22-oji metinė lietuvių fotografų paroda 12.4
KEZYS, Algimantas. Įžanginis žodis fotografijų parodos „Giesmių giesmė" katalogui 12.24
KORSAKAITE, Ingrida. Išeivijos dailininkų paroda Vilniuje 10.9
LAPĖ, Pranas. Jaunimo dailės studija Vilniuje 4.17
LAPKUS, Danas. 1:(5±7·54) = 93. „Dailė '93" Čikagoje 2.20
LAPKUS, Danas. Dalios Kasčiūnaitės saulė šviečia Čikagos miesto centre 4.9
LAPKUS, Danas. Meno laisvės šventė 5.29
LAPKUS, Danas. Stasys Eidrigevičius buvo Čikagoje 7.10
LAPKUS, Danas. Apie naująji Lietuvos meną 7.24
LAPKUS, Danas. Įgyvendinta kungo Kęstučio Balčio vizija 7.31
LAPKUS, Danas. Algirdo Griškevičiaus tapyba Čiurlionio galerijoje 11.13
MIELIULIS, Juozas. Lietuvių dailės odisėja I 3.20
MUŠINSKIENĖ, Julija. Petro Kiaulėno kūrybos paroda Vilniuje 10.2
NAGYS, Henrikas. Žvilgsnis į lietuvių dailės vieną tarpsnį 2.27
Noros Aušrienės paroda Čikagoje 5.1
Panevėžiečių dailininkų paroda Čikagoje 5.1
Pr. V. Jurgis Šapkus prie Ramiojo vandnyno 6.5
RAMOJUS, Vladas. Amerikos lietuviai fotografuojasi 3.6
RAMONIS, Valentinas. Laisvės šventės paroda Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje 3.6
RENECKIS, Arvydas. Paroda apie „Niekieno žemę" — šiandienos Prūsų Lietuva 3.20
75-oji Vasario Šešioliktoji. Meno parodų ciklas Čikagoje, minint deimantinį Vasario 16-osios jubiliejų 1.23
ŠONTAITĖ, Birutė. Antra jaunystė. Viktoro Petravičiaus paroda 2.6
VISVYDAS, Pranas. Revolveris ir angelai 12.18

TEATRAS

a. a. ll. Komedijos jėga10.16
BIRGERYTĖ, Aistė. Slaptus sielų suokalbius nugirdus — aktorė Virginija Kochanskytė 11.20
Br. J. Režisierius Jonas Jurašas vėl Vakaruose 6.19
E.Š. Aktorė, tapusi režisiere. Kalba dabartinė Čikagos „Vaidilutės" režisierė Irena Leonavičiūtė 10.16
GRINCEVIČIUS, Česlovas. „Barakudos" Čikagoje 10.23
INDREIKA, Gediminas. Iš Čikagos lietuvių teatrų istorijos. Kinoteatras „Ramova" 11.27
jp Estų dramaturgo pjesės premjera Amerikoje 2.20
J. Pr. Dickens'o „Kalėdinė giesmė" Goodman teatre 12.24
KĖŽELIENĖ, Alė. Tarptautinis teatro festivalis Lietuvoje 3.13
kž Teatras „konflikto siaubiamose visuomenėse" 11.13
LANDSBERGIS, Algirdas. Teatro festivalis — krizės, lūkesčiai, klausimai 5.8
Lietuvos tarptautinis teatro festivalis — šį pavasarį Vilniuje 2.13
LANDSBERGIS, Algirdas. Laiškai iš Teatro festivalio Vilniuje (1) 7.3, (2) 7.10, (3) 7.17, (4) 7.24, (5) 7.31
LANDSBERGIS, Algirdas. Kazio Sajos „Barakūdos" Los Angeles ir Čikagoje. Pokalbis su režisierium Petru Maželiu 9.11
PRUNSKIS, Juozas. Sušvito scenoje „Vaidilutė" 11.13
„Nuodėmingo angelo" premjera 10.30
SRUOGAITĖ, Dalia. Barakudoms blezdingėle nuplasnojus 10.23
ŠLUTIENĖ, Pranė. Pokalbis su Vilniaus Akademinio dramos teatro aktorium Tomu Vaisieta 9.18
ŠULAITIS, Edvardas. Čikagos „Vaidilutės" naujos premjeros proga 10.23
VISVYDAS, Pranas. Žiūrovai glosto prieš plauką. Antras kaimas Los Angeles 6.5

POEZIJA

AISTIS, Jonas. Pažiūrėkit 6.12
AUGINAS, Balys. Saulės kūdikis; Lietuva; Tėviškės durų šauksmas; Padavimų žarija; Tradicija; Aušros testamentas; Tautos gyvybės medžiui 2.13
AUGINAS, Balys. Prisikėlimo lelija 4.9
AUGINAS, Balys. Taika 12.24
BILAIŠYTĖ, Živilė. Dovana 1.9
BINKIS, Kazys. Iš „100 pavasarių": Vėjavaikiškas vėjas; Aplinkui tik dairosi akys; Salem Aleikum; Donelaitiškas; Vokiškas pavasaris; Vėjavaikis; Vasaris vėjas 12.11
BRADŪNAS, Kazys. Karalius Mindaugas: Antspaudas; Vienatinis; Aplankymas; Natangai; Voruta; Durklas; Karaliaus kapas. Iš Pokalbių su Karalium: Aštuntasis pokalbis; Devintasis pokalbis 2.6
BRADŪNAS, Kazys. Kapinių fleita 2.27
CIEŠKAITĖ, Gražina. Skeveldros 10.23
DAUGINTIS, Kazys. Užverstos jau knygos; 1946-ieji Uchtoje, Komių ASSR; Eilių gimimas; Motiną ištrėmus į Sibirą; Į praeitį 6.12
DE MASL, Sonya. Išvertė J.A.Jūragis. Tarp Australijos ir Lietuvos: poetė Lidija Šimkutė. Su Adelaidėje gyvenančia poete kalbasi Pietų Australijos žurnalistė 1.23
GEDA, Sigitas. Vilniuje, prie telebokšto; Malda į šventą Kazimierą; Pirmas pasimatymas; Prieaušry; Sigito maldelė prieš darbą; Eilėraštis Nepriklausomybės dieną 3.6
GEDA, Sigitas. Testamentas mažai mergaitei; Vakaro mišios; Michelangelą prisiminus; Stop kadras; Nuodingi vaisiai; Pagalvojimai; Prisiminimai temstant 7.17
GEDA, Sigitas. Teisingo žodžio malda. Sigito malda per šventą Bernardą į maloningąją Mergelę Dievo motiną; Saulabrolio giesmė; Premessa, San Francesco D'Assisi 11.13
Iš dabartinės anglų poezijos. Vertė Henrikas Nagys. Douglas DUNN: Ant Terry gatvės stogų; Moderni meilė; Imperijos; Medbh McGUCKIAN: Mergaitė audėja 4.3
Iš šių dienų amerikiečių poezijos (vertė Danguolė SADŪNAITĖ). Cid CORMAN. nesunku pasidalinti šneka; Miręs; Polyanna SEDZIOL. Kristus, gyvasis medis; Josephine ZELL. Entr'acte; Brolis P.H.RYAN. Sese; Sesuo Mary Thomas EULBERG. žiemos rytas 11.27
JANAVIČIENĖ, Birutė-Antanina. Sapnas; Tau; Laiškas ant žiedlapių; Sekminės 5.29
JUŠKAITIS, Jonas. Kiekviename žolės lape; Žiaurus žiemos vanduo ir žvaigždės žiaurios; Dangus toks mėlynas tarytum savižudybės ilgesys 4.24
JUŠKAITIS, Jonas. Dvidešimt penki haiku 7.24
KAJOKAS, Donaldas. Nepamenu, kokie metai; Juodasis valtininkas; Mėlynas vakaro sniegas; Kovo dulksna; Koks retas šitoks žiemos rytas; ir šiandien gyveni beveik kaip vakar; Liūdna daina 3.20
KARSAVINAS, Levas. Vertė Alfonsas Bukontas. Iš „Sonetų vainiko" 1.30
KELERAS, Julius. Apleistos bibliotekos; ir tu — neišsitekus prarasties meridiane; tolstančiam piligrimui; pranašystė; Vasara laidoja rudenį 5.22
KELERAS, Julius. pamirštųjų namai, namų pamirštieji 10.30
LANDSBERGIS, Vytautas V. Eilėraštis apie žiurkes; Posėdžio protokolas; Pamokslas brendančiam į upę 5.1
LANDSBERGIS, Vytautas V. Aštuoni išsipildymai 9.18
MARČĖNAS, Aidas. Aš klaupiuosi 1.9
MARTINAITIS, Marcelijus. Kiekvienas lietuvių kalbos žodis yra man gimtasis; Projektas Gedimino paminklui; Dainynas 3.13
MARTINAITIS, Marcelijus. Nežinomo dailininko paveikslas; Petrinės Krinčine 6.19
MATUZEVIČIUS, Eugenijus. Riksmas; Vilnius. 1944.; Pro vėsią tylą; Vėl skamba varpas 4.17
MATUZEVIČIUS, Eugenijus. Kai baigias vasara; Jūros ilgesys; Išbandymas; Vilniui; Kviečiai; Mielajame krašte; Mažas stebuklas; Tomo Mann'o name, Nidoje; Rugių lauke; Žvejo testamentas; Noras 12.4
MILOSZ, Czeslaw (vertė Tomas VENCLOVA). Deivė; Sodyba; Kažkokia vietovė; Tai myliu; Kas?; Jaunatvės miestas; Lanka; Šateiniuose 9.11
MYKOLAITIS-PUTINAS, Vincas. Debesėliui; Vakare; Tėvų šalis; Žemei; Užgeso žiburiai; Margi sakalai; Rudenio naktį; Rūpintojėlis; Palaimintas būki, žmogaus nežinojime; Trumpo gyvenimo didė menkysta!; Atleiski man, jei aš tave užvyliau; Pavasario paradas; Žemei gimtajai; Ištikimybė 6.26
NAKTIGONIS, Vytautas. Išsigelbėjimas; Pokalbis su savo akordeonu; Vai berželiai svyruonėliai; Naktis; Auksakaliai 10.9
PARULSKIS, Sigitas. Tūkstantmečio pabaiga; Prarasto laiko parodija; Vieno sniego atminimui; Laukimo mantra 6.5
PARULSKIS, Sigitas. Įdomumo terminas; Anapus paveikslo; Lesalas; Lietus ir Bosch'o arfa 9.18
PATACKAS, Gintaras. Dar kartą — apokalipsė; Traukinys; Gladiatorius; Vilkas; Klondaikas; Harakiri; Šachmatai; Laukimas; Valstybės himnas10.16
PLATELIS, Kornelijus. Salomėjos šokis; Mėnesienos takas; Byla; Išprotėjimai; Vabalo sumindžiojimas; Nakties sargyba 11.6
PLUKAS, Vytautas. Raidžių likimas 2.20
SADŪNAITĖ, Danguolė. Vasaros popietę 9.25
SMOLIAKOVAS, Grigorijus. Nekaltai gyvu išlikusio rauda 12.18
STRIELKŪNAS, Jonas. Tai kas man davė šalį pilką; Istorijos nuotrupa; Kaip gelia tas vėjas, kaip gelia; Ne poezijos metas; Tautosaka; Vardažolė 3.27
SUTEMA, Liūnė. Ištraukos iš „Graffiti" knygos 11.20
ŠIMKUTĖ, Lidija. Mosėdžio kapinės; Dievai nulėmė naktį; Povo plunksnos; Tavo padovanotas; Naktys 1.23
ŠVABAITĖ, Julija. Gulėjai turgaus aikštėje; Nuodai — nuodėmė žudytis; Ant Kirtiliškės kalnelio; Kryželį duoda 7.10
TEREŠKINAS, Artūras. Tres riches heures 2.20
TEREŠKINAS, Artūras. Dejonės 10.2
TYRUOLIS, Alfonsas. Lietuvos atgimimo deimantinei sukakčiai 1918-1993 2.13
VISVYDAS, Pranas. Traukinys 1.16
VISVYDAS, Pranas. Fiziologija 7.31
YLA, Stasys (vert.). Sekminių šv. mišių sekvencija 5.29
ZINGERIS, Markas. Mano gentys; Laidotuvės; Vienaaukštis miestelis; Kronika 2.27
ZINGERIS, Markas. Jums, Frau Levinson; Joūmans, prauva Levinson 7.3
ŽILAITYTĖ, Danutė. Mano balta suknelė; Tyliu, nes ir rožė tyli; Sakai: amžina ši minutė; Baisi rožės mirtis; Šita rožė stiepias į saulę 5.8

BELETRISTIKA

ANDRIUŠIS, Pulgis. Geras akcidentas 10.2
APUTIS, Juozas. Iš romano „Palkabalyje negalima sustoti", (1) 4.24, (2) 5.1
JANKUTĖ, Nijolė. Atvirukai iš miestelio, kuris buvo mano... 1.30
KARAWATZKI, Bernard. Iš knygos „Geležinis vilkas". Dvi ištraukos 2.27
KAVALIŪNAITĖ, Jolita. Jūrutė 3.27
LANDSBERGIS, Algirdas. Meilė, šernai ir televizija. Dvi ištraukos iš utopiškos pasakos scenai „Komediantai" 9.18
LAPIS, T. *Il pesce* 11.27
MELNIKAS, Petras. Pinklių veidrodžiai 1.23
MELNIKAS, Petras. Pėsti į Lietuvą nukeliautų 6.5
SAJA, Kazys. Gaidžio byla. Šių metų pasaka 2.13
SUBAČIUS, Haris. Bitė 12.18
ŠVABAITĖ, Julija. Šalteniai atsijaunina 9.25
VISVYDAS, Pranas. Tūkstantis paveikslų 3.13
VOLERTAS, Vytautas. Patikimas 1.16

KNYGŲ RECENZIJOS

AUGINAS, Balys. Dainuojančiais žingsniais kelionė. Vacio Kavaliūno *Gimtosios žemės giesmė* 7.3
(a. kt.) Kai vieno asmens gyvenimo kronikoje randame patys save. Aleksandro Pakalniškio *Senatvės dienos* 4.3
Alės Rūtos romanai Lietuvoje: *Trumpa diena, Motinos rankos, Kelias į kairę* 5.8
AVIŽIENYTĖ, Jūra. „Virpėdamas nuo atminties" Tikrovė ir vaizduotė Jono Meko memuaruose *I Had Nowhere to Go* 4.3
BALYS, Dr. Jonas. Atgaivintas „Tautosakos darbų" metraštis *Tautosakos darbai* 3.27
BRADŪNAS, Kazys. Minties ir žodžio knyga. Liūnės Sutemos *Graffiti* 11.20
EIKŠTYS, Petras. ... O vis dėlto laimėjo Lietuva. Lietuva, Bush ir Gorbačiovas pasaulinėje arenoje ir užkulisiuose. Michael R. Beschloss and Strobe Talbott *At the Highest Levels. The Inside Story of the End of the Cold War* 3.6
GIMBUTAS, Jurgis. Žvilgsnis į 1992 metų Lietuvos kraštotyrą: *Mūsų kraštas*, Linos Dzigaitės *Ignas Končius ir jo Žemaičių šnekos, Trakai. Nacionalinio parko turistinis žemėlapis, Lietuvos kultūros ir gamtos paminklų atlasas*, Rimanto Matulio *Istoriniai akmenys* 1.9
GIMBUTAS, Jurgis. Lietuvos Kraštotyros draugijos *Rietavo apylinkės* 4.9
GIMBUTAS, Jurgis. Rusnės monografija 5.8
GIMBUTAS, Jurgis. Vacio Miliaus atrasta etnografija: *Mokslo draugijos ir lietuvių etnografija* 6.5
GIMBUTAS, Jurgis. Angelės Vyšniauskaitės *Mūsų metai ir šventės* 12.24
GIMBUTAS, Jurgis. Etnografijos ir kraštotyros naujienos: *Etnografija — Metraštis 1* ir *Mūsų kraštas 1 (2) 1993* 9.18
JAKŠTAITĖ, Skirmantė. Mildos Budrienės *Amerikos lietuviai gydytojai* 6.12
JAUTOKAITĖ, Saulė. „Noriu kalbėtis su žiūrovu". Dailininkės Onos Dokalskaitės monografiją *The Art of Ona Dokalskaitė-Paškevičienė* pasitinkant 7.3
JONYNAS, Vytautas A. Įsigudrininmai apeiti ir patį velnią. Arvydo Sabonio ir Stasio Sabonio *Rašytojas ir CENZŪRA* 1.16
JONYNAS, Vytautas A. Lietuvos mokslų akademijos Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto leidinys *Atsiminimai apie Vincą Mykolaitį-Putiną* 10.16
jž Estiško romano atgarsiai JAV ir Britanijoje. Jaan Kross *The Czar's Madman* 2.20
KAUNAS, F.V. Dr. Mildos Budrienės *Amerikos lietuviai gydytojai* 3.27
KELERAS, Julius. Tomo Venclovos *Tankėjanti šviesa* 10.9
KLIMAS, Antanas. Didysis lietuvių tautos turtas. *Lietuvių kalbos žodynas* XV tomas 6.12
LANDSBERGIS, Algirdas. Litvako prisiminimų ir komentarų knyga: Grigorijaus Smoliakovo *Die Nacht die Jahre dauerte* 12.18
MELNIKAS, Petras. Kai prarastą žmogų pakeičia kitas. Dalios Urnevičiūtės *Revanšas* 3.27
MELNIKAS, Petras. Prisiminimai apie partizanus Albino Bernoto romane *Mergaite, papuoški mano kapą* 6.19
MEŠKAUSKAS, Juozas. Apie lietuvių religinį gyvenimą Amerikoj. William Wolkovich-Valkavičiaus *Lithuanian Religious Life in America* 5.29
STANKUS-SAULAITĖ, Marija. Kad neužmirštume: Radžiaus ir Šlaito eilės. Aleksandro Radžiaus *Keliaujame abu, mėnuli* , Vlado Šlaito *Rudenio vynas* 5.22
VISVYDAS, Pranas. Drama tiems, kurie mylėjo. Kosto Ostrausko *Ars amoris* 5.1

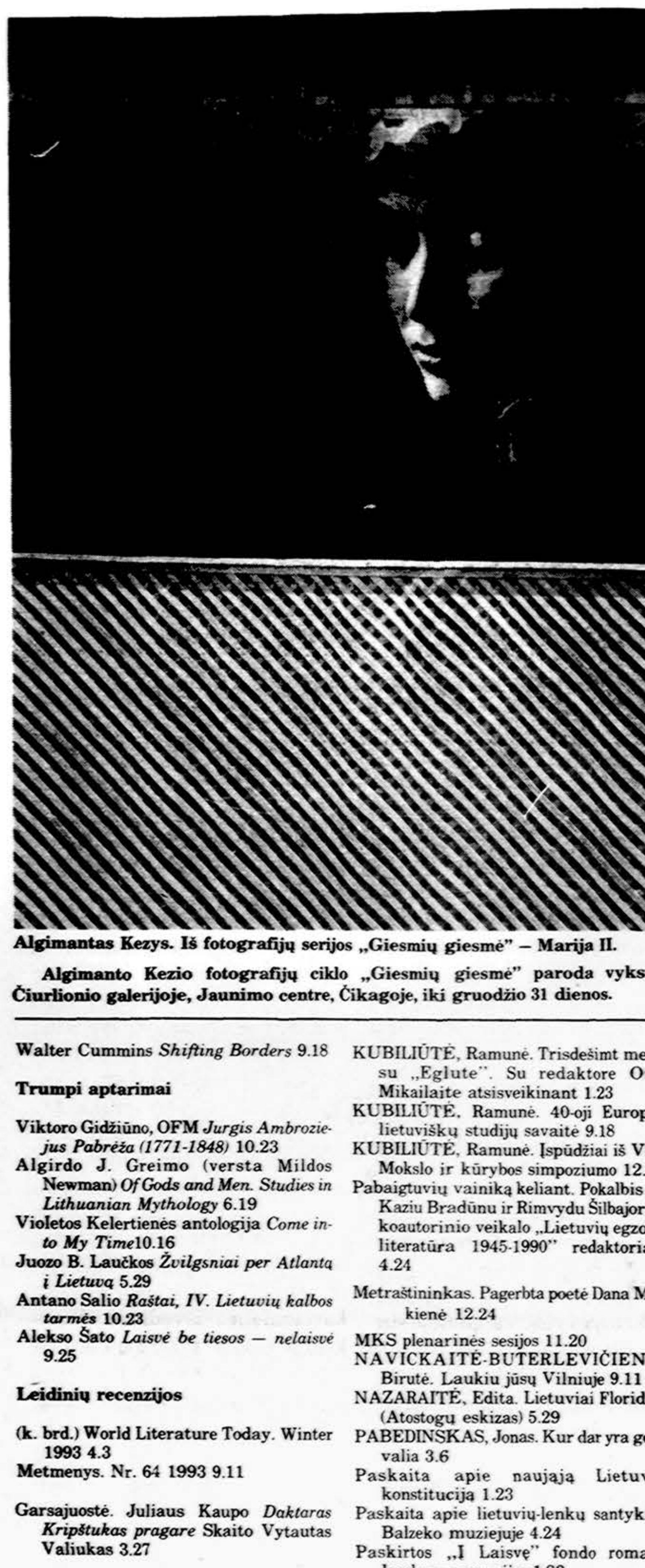

Algimantas Kezys. Iš fotografijų serijos „Giesmių giesmė" – Marija II.

Algimanto Kezio fotografijų ciklo „Giesmių giesmė" paroda vyksta Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Čikagoje, iki gruodžio 31 dienos.

Walter Cummins *Shifting Borders* 9.18

Trumpi aptarimai

Viktoro Gidžiūno, OFM *Jurgis Ambroziejus Pabrėža (1771-1848)* 10.23
Algirdo J. Greimo (versta Mildos Newman) *Of Gods and Men. Studies in Lithuanian Mythology* 6.19
Violetos Kelertienės antologija *Come into My Time*10.16
Juozo B. Laučkos *Žvilgsniai per Atlantą į Lietuvą* 5.29
Antano Salio *Raštai, IV. Lietuvių kalbos tarmės* 10.23
Alekso Šato *Laisvė be tiesos — nelaisvė* 9.25

Leidinių recenzijos

(k. brd.) World Literature Today. Winter 1993 4.3
Metmenys. Nr. 64 1993 9.11
Garsajuostė. Juliaus Kaupo *Daktaras Kripštukas pragare* Skaito Vytautas Valiukas 3.27

KULTŪRINĖ VEIKLA

Aldona Kepalaitė VIII MKS 11.20
at Kad būtų smagiau būti lietuviu. Kalba VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumo programos pirmininkas Kęstutis Keblys 9.25
(at / al) Teologija VIII MKS. Pasikalbėjimas su Aldona Zailskaite 10.2
at Eikime kitu keliu. Kalba VIII MKS Istorijos ir politinių mokslų programos pirmininkas Leonas Sabaliūnas 10.9
at Medicina ir odontologija VIII Mokslo ir kūrybos simpoziume. Kalba sekcijos pirmininkas dr. Arvydas Vanagūnas10.16
at „Bandysime paliesti įvairias mokslų sritis ir projektus" — Donatas Šatas apie VIII MKS programą 10.23
at Apie VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumą. Kalba Albinas Karnius, Liudas ir Dalia Šleniai 10.30
at Puoselėti lietuviškąją inteligentiją ir užsienyje. Į klausimus dėl VIII MKS atsako Aldona Gaškienė 11.6
at Architektūra ir dailėtyra VIII Mokslo ir kūrybos simpoziume. Kalba sekcijų vedėjas Algimantas V. Bublys 11.13
at Apie kalbotyrą ir literatūrą VIII Mokslo ir kūrybos simpoziume. Kalba Violeta Kelertienė ir Irena Kerelienė 11.20
Ateities studijinis savaitgalis Čikagoje 10.23
Ateities savaitgalio programa 10.30
Bažnyčia ir lietuvių tauta. Svarstybos Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje 2.20
BRADŪNAS, Kazys. Kultūros ir meno vardan. Žodis Lietuvos valstybinių premijų įteikimo iškilmėje vasario 15 dieną Vilniuje 3.6
DAUGĖLA, Kazys. Grįžimas į „vaikystės miestą" 3.6
D. Č. Pagerbtas Algirdo Juliaus Greimo mokslinis įnašas 6.5
Dėmesys lietuvių egzodo literatūrai 10.23
Dvidešimtą kartą. Poezijos dienos Čikagoje 5.22
„Gintaro vakaras" Balzeko muziejuje Čikagoje 4.17
Išeivija ir Lietuvos nepriklausomybės reikalas. Svarstybos Balzeko muziejuje, Čikagoje 5.1
JUODELIS, Bronius. Ruošiama nauja vienatomė „Lietuvos istorija" 6.12
JUODELIS, Bronius. Mokslo ir kūrybos šventė 12.4
Kančia ir siaubas posovietinėje Lietuvos literatūroje. Paskaita Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje 9.18
Keturiasdešimtojo Santaros-Šviesos suvažiavimo (1993) programa. Pirmoji dalis — Vilniuje ir Trakuose 5.29
Keturiasdešimtojo Santaros-Šviesos suvažiavimo Lemonte programa 7.31
Kodėl verta prenumeruoti „Kultūros barus" 11.20
Kreipimasis į lituanistinių mokyklų mokytojus 11.27
KUBILIŪTĖ, Ramunė. Trisdešimt metų su „Eglute". Su redaktore Ona Mikailaite atsisveikinant 1.23
KUBILIŪTĖ, Ramunė. 40-oji Europos lietuviškų studijų savaitė 9.18
KUBILIŪTĖ, Ramunė. Įspūdžiai iš VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumo 12.4
Pabaigtuvių vainiką keliant. Pokalbis su Kaziu Bradūnu ir Rimvydu Šilbajoriu, koautorinio veikalo „Lietuvių egzodo literatūra 1945-1990" redaktoriais 4.24
Metraštininkas. Pagerbta poetė Dana Mitkienė 12.24
MKS plenarinės sesijos 11.20
NAVICKAITĖ-BUTERLEVIČIENĖ, Birutė. Laukiu jūsų Vilniuje 9.11
NAZARAITĖ, Edita. Lietuviai Floridoje (Atostogų eskizas) 5.29
PABEDINSKAS, Jonas. Kur dar yra gera valia 3.6
Paskaita apie naująją Lietuvos konstituciją 1.23
Paskaita apie lietuvių-lenkų santykius Balzeko muziejuje 4.24
Paskirtos „Į Laisvę" fondo romano konkurso premijos 1.23
PETRUTIS, Petras. Vytauto Didžiojo universitetas šiandien. Pokalbis su universiteto prorektorium Bronium Vaškeliu 1.16
VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumas 4.24
VASILIAUSKAS, Valdas. Matykime Lietuvos „Veidą" 9.18
Vidurio Europos mokslinių bibliotekų ir informatikos konferencija 5.29

SUKAKTYS

Aistis apie Binkį. Kazio Binkio 100-osioms metinėms 12.11
(ajs) Alina Petrauskaitė-Skrupskelienė 4.17
BARAS, Stasys. Kitaip negalėjo... Solistą Vladą Baltrušaitį (1912-1975) prisimenant 5.8
GRINCEVIČIUS, Česlovas. Truputį apie Joną Dainauską 2.27
GOŠTAUTAS, Stasys. Jurgio Gimbuto deimantinė sukaktis 3.13
GOŠTAUTAS, Stasys. Keturiasdešimt metų „Lietuvių enciklopedijai" 11.20
k. brd. Kūryba be rūsties. Rašytojui Česlovui Grincevičiui aštuoniasdešimt metų 1.23
JANUŠAITIS, Jurgis. Birutės Pūkelevičiūtės septynių vainikų šventė 9.25
LAPINSKAS, Darius. Iškeliavo ir juokas nutilo mūsų tarpe... Rašytoją Gustaitį prisimenant 6.19
MEŠKAUSKAS, Juozas. Dr. Algirdo Maciūno aštuoniasdešimties mtų sukakčiai 1.30
MEŠKAUSKAS, Juozas. Dr. Jonui Stankaičiui 80 metų sukakus 7.31
MEŠKAUSKAS, Juozas. Ekonomistui Adolfui Baliūnui 85 metai 11.6
Renginiai Kražių skerdynių 100-osioms metinėms paminėti 12.4
ŠIMKUS, Algis. Klaipėdos Stasio Šimkaus vardo konservatorijai 70 metų 11.6
VALIUŠAITIS, Vidmantas. Smurtu užgesintas žiburys — Ignas Skrupskelis 4.17

NEKROLOGAI

Architektas Jonas Mulokas (1907.12.18—1983.5.31) 5.29
BINDOKIENĖ, Danutė. Privalome išsaugoti jo palikimą, patikėtą išeivijai 2.6
ČERKELIŪNAS, Kęstutis. Archeologas Karolis Mekas (1906-1993) 3.27
GOŠTAUTAS, Stasys. In memoriam: Viktoras Vizgirda 10.2
LAPĖ, Pranas. Atsisveikinome su dailininku Viktoru Vizgirda 7.31
LIULEVIČIENĖ, Aušrelė. Sudiev, kunige Pranai, gero savaitgalio... 2.6
SLIŽYS, Stasys. Muziką - kompozitorių Alfonsą Mikulskį prisimenant 10.30
SRUOGAITĖ, Dalia. Poetę Živilę Bilaišytę prisimenant 1.9
STATKUS, Vytenis. Pulgį prisiminus 10.2